

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษา การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสถภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษา เรียงลำดับ ตามวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการศึกษา สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์

1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

2. วิธีดำเนินการศึกษา

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 จำนวน 2,332 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ โดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability) เพื่อให้สมาชิกของทุกหน่วยประชากรมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 329 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ในการศึกษาคครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม เพื่อใช้สอบถามประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสถภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 โดยก่อนนำไปเก็บข้อมูลได้ผ่านการแนะนำปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพร้อมกับการนำไปทดลองใช้ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของคุณภาพแบบสอบถามเท่ากับ .94

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 โดยแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม แล้วจึงดำเนินการเก็บรวบรวมคืน

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล คือ รวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (S.D.) และสถิติไคว์-สแควร์ (Chi-Square Test)

3. สรุปผล

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปได้ดังนี้

3.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

3.1.1 เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 57.75 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 42.25

3.1.2 อายุ ส่วนใหญ่มีอายุ สูงกว่า 50 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 38.91 รองลงมาคือ อายุ ต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 34.35 และอายุ 40 - 50 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.75 ตามลำดับ

3.1.3 การศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 73.56 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 17.63 ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.47 และไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.34 ตามลำดับ

3.1.4 อาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ รับจ้าง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.33 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.90 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.82 และพนักงานเอกชน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.52 ตามลำดับ

3.1.5 ภูมิลำเนา ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเป็นคนท้องถิ่นเดิม จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 87.54 รองลงมาคือ มาจากภาคอีสาน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.46

3.2 พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

3.2.1 ช่วงเวลาในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ตัดสินใจตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 รองลงมาคือ 1 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 22.19 วันก่อนการเลือกตั้ง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 18.84 ในวันเลือกตั้ง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.98 ในภูหาเลือกตั้ง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.51 และ 2-3 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.47 ตามลำดับ

3.2.2 การเปลี่ยนการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส่วนใหญ่ไม่เปลี่ยนการตัดสินใจ จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 89.06 รองลงมาคือ เปลี่ยนการตัดสินใจ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.94

3.2.3 การตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เลือก นายทองสุข หอมพนา จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 61.40 รองลงมาคือ นายบัวลัย ไชยรงค์ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 20.36 และนายอุไร ศิริเวช จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 18.24 ตามลำดับ

3.3 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

3.3.1 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 58.05 รองลงมาคือไปเป็นครั้งแรก จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 41.12 เคยไปบางครั้ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.52 และไม่เคยไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ

3.3.2 เหตุผลในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เลือกเพราะต้องการได้คนที่ตนพอใจไปเป็นผู้แทน จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 53.35 รองลงมาคือ ผู้สมัคร/ผู้ช่วยเหลือเสียงขอร้อง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.57ญาติ พี่น้อง/เพื่อนเชิญชวน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.29 นิยมนโยบาย/ตัวของผู้สมัคร จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.17 และไปด้วยจิตสำนึก จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.62 ตามลำดับ

3.3.3 แหล่งในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ติดตามจากป้ายประชาสัมพันธ์/ใบปลิว จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 37.99 รองลงมาคือจากผู้สมัคร/ทีมงานผู้สมัคร จำนวน 92 คน

คิดเป็นร้อยละ 27.96 จากการพูดคุยกับญาติพี่น้อง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 20.36 และจากวิทยุ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.68 ตามลำดับ

3.3.4 การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทุกวัน จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 รองลงมาคือการติดตามข่าวสาร นาน ๆ ครั้ง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 และไม่เคยติดตามข่าวสารเลย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.35 ตามลำดับ

3.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 พบว่า

3.4.1 โดยรวม มีระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง 1 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.94$) ลำดับที่ 2 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.54$) ลำดับที่ 3 ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.31$) ลำดับที่ 4 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = 2.78$)

3.4.2 รายด้าน มีระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง 4 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 แผ่นป้ายโฆษณา ($\bar{X} = 4.00$) ลำดับที่ 2 ใบปลิว/แผ่นพับ/การ์ดแนะนำตัว ($\bar{X} = 3.98$) ลำดับที่ 3 ทีมผู้ช่วยหาเสียง ($\bar{X} = 3.95$) ลำดับที่ 4 รถโฆษณาประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.80$) ลำดับที่ 5 เดินเคาะประตูบ้าน/เดินตลาด ($\bar{X} = 3.60$) ลำดับที่ 6 จักรวที่ปราศรัยย่อย ($\bar{X} = 3.49$) ลำดับที่ 7 จักรวที่ปราศรัยใหญ่ ($\bar{X} = 3.48$) ลำดับที่ 8 วิทยุกระจายเสียง ($\bar{X} = 3.07$) และลำดับที่ 9 การใช้สินจ้างรางวัล ($\bar{X} = 2.46$)

2) ด้านการประชาสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ และอยู่ในระดับต่ำ 1 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.16$) ลำดับที่ 2 การพบปะเยี่ยมเยียน ($\bar{X} = 3.98$) ลำดับที่ 3 ป้ายเชิญชวนประชาสัมพันธุ์ ($\bar{X} = 3.88$) ลำดับที่ 4 สื่อวิทยุกระจายเสียง ($\bar{X} = 3.19$) ลำดับที่ 5 หนังสือทางราชการ ($\bar{X} = 3.15$) ลำดับที่ 6 หอกระจายข่าว ($\bar{X} = 3.01$) ลำดับที่ 7 การปล่อยข่าว ($\bar{X} = 2.98$) และลำดับที่ 8 การพนันขันต่อ ($\bar{X} = 2.10$)

3) ด้านการให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของผู้สมัคร มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อแล้ว มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง 13 ชื่อ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ชื่อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ชื่อสัตย์ สุจริต ($\bar{X} = 4.30$) ลำดับที่ 2 มีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.22$) ลำดับที่ 3 มีความสุภาพถ่อมตน ($\bar{X} = 4.19$) ลำดับที่ 4 มีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.15$) ลำดับที่ 5 มีลักษณะเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.13$) ลำดับที่ 6 คนรุ่นใหม่ กล้าคิด กล้าทำ ($\bar{X} = 4.07$) ลำดับที่ 7 มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรม ($\bar{X} = 4.06$) ลำดับที่ 8 มีความจริงใจ เชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.03$) ลำดับที่ 9 ช่วยเหลือราษฎร/หมู่บ้าน สม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.01$) ลำดับที่ 10 กล้าพูดกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 3.99$) ลำดับที่ 11 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.96$) ลำดับที่ 12 มีวิสัยทัศน์/อุดมการณ์ ($\bar{X} = 3.92$) ลำดับที่ 13 มีประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.89$) ลำดับที่ 14 มีฐานะดี มีชื่อเสียง ($\bar{X} = 3.33$) และลำดับที่ 15 ต้องการทดลอง ($\bar{X} = 2.84$)

4) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อแล้ว มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง 7 ชื่อ และอยู่ในระดับต่ำ 1 ชื่อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 เป็นคนหมู่บ้านเดียวกัน ($\bar{X} = 3.17$) ลำดับที่ 2 เป็นคนที่เคารพนับถือ ($\bar{X} = 3.13$) ลำดับที่ 3 เป็นคนอุดมการณ์เดียวกัน ($\bar{X} = 2.95$) ลำดับที่ 4 เป็นญาติ พี่น้อง ($\bar{X} = 2.90$) ลำดับที่ 5 เป็นเพื่อนฝูง ($\bar{X} = 2.83$) ลำดับที่ 6 เป็นคนในครอบครัว ($\bar{X} = 2.51$) ลำดับที่ 7 เป็นผู้ที่มีบุญคุณ ($\bar{X} = 2.41$) และลำดับที่ 8 เป็นคนทำงานที่เดียวกัน ($\bar{X} = 2.32$)

3.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 พบว่า

3.5.1 ช่วงเวลาในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ มีความสัมพันธ์กับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์ และ

ความสัมพันธ์ทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของผู้สมัคร

3.5.2 การเปลี่ยนการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ มีความสัมพันธ์กับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของผู้สมัคร

3.5.3 การตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ มีความสัมพันธ์กับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ทางสังคม และการให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของผู้สมัคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูง 1 ด้าน คือ ด้านการให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของผู้สมัคร และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งผลการศึกษาปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง เช่น รับรู้จากโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งได้มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเมืองเป็นประจำ จึงเป็นตัวกระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจทางการเมือง ติดตามข่าวสาร และมีการพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการตื่นตัวทางการเมือง อีกทั้งการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเรื่องใกล้ตัว เนื่องจากผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจะไปกำหนดนโยบายในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งการกำหนดนโยบายในด้านต่างๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสูงกว่าทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มงคล บุญเรือง (2543 : 74) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองพะเยา ได้แก่ นโยบาย คุณสมบัติของผู้สมัคร การรณรงค์หาเสียง มีผู้แนะนำและกลุ่มการเมือง การศึกษาของ พุทธชาติ เชื้อไทย (2546 : 57)

พบว่า ปัจจัยกลุ่มการเมืองหรือตัวบุคคลซึ่งได้แก่ คุณสมบัติของผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การศึกษาของ รัชนี คล้ายนาค (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครจากปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร การศึกษาของ ภัทรวดี แก้วประดับ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า น้ำหนักในองค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินใจของประชาชนตำบลบ้านค่าย ได้แก่ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียง หัวคะแนน และสิ่งแวดล้อมอื่น และผลการศึกษาของสุภาพร พัดแสด (2548 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร กระบวนการและวิธีการหาเสียงของผู้สมัครตามลำดับ

4.2 ช่วงเวลาในการตัดสินใจและ การเปลี่ยนการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง นายกองดีการบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ มีความสัมพันธ์กับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการศึกษาปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะสิ่งสำคัญก่อนที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็คือ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง โดยขั้นตอนแรกคือ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยที่มาของข่าวสารเกิดจากการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร ที่มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ และช่องทางหาเสียงต่าง ๆ อีกทั้งหน่วยงานของรัฐก็มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เมื่อประชาชนรับรู้ถึงข่าวสารแล้ว ต่อไปจะเป็นขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกโดยใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ มาประกอบการตัดสินใจ เช่นความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ของคนคนนั้น อีกทั้งพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้สมัคร มาประกอบในการตัดสินใจเลือก เมื่อมีการตัดสินใจเลือกแล้ว อาจมีเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจได้ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ อาจมีผลมาจากช่วงเวลาใกล้ถึงวันเลือกตั้ง ผู้สมัครจะเร่งรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ลงพื้นที่มากขึ้น ทำให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลต่างๆ มากขึ้น จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีระบบ (System Theory) ที่มุ่งอธิบายคุณภาวะที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้ง โดยมีการพิจารณาปัจจัยที่เป็นปัจจัยกำหนดซึ่งมีอยู่ในใจของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมานานแล้วและปัจจัยที่เกิดจากความสำนึกเชิงเหตุผลซึ่งเกิดขึ้นในระยะสั้นเฉพาะช่วง

4.3 การให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติของผู้สมัคร มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการเปลี่ยนการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ผลการศึกษาปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร เป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือก เพราะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีผ่านสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนแต่ละหมู่บ้านในพื้นที่ ดังนั้นจึงทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยากได้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ดีและมีคุณภาพเข้าไปทำหน้าที่บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัคร จึงมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Deterministic Theory) ที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยทางสังคมอันเป็นภูมิหลังของบุคคลทั้งในระดับทั่วไปและเรื่อยลงมาจนถึงช่วงที่จะมีการตัดสินใจ ล้วนแต่มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมการลงคะแนน

5. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ดังนี้

5.1 ผลการศึกษา พบว่า แหล่งในการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารจากป้ายประชาสัมพันธ์/ใบปลิว ดังนั้น ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งควรจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์และรณรงค์การเลือกตั้ง ติดตั้งตามหมู่บ้านในเขตพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารการเลือกตั้งอย่างเพียงพอ

5.2 ผลการศึกษาพบว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และควรกระตุ้นให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งและทุกคน มีการสร้างแรงจูงใจให้มากที่สุดในด้านความสนใจทางการเมือง ด้านความตื่นตัวทางการเมือง และด้านความต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5.3 ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพรสวรรค์ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เลือกเพราะต้องการได้คนที่ตนพอใจไปเป็นผู้แทน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นความสำคัญต่อคุณสมบัติของผู้สมัคร โดยเลือกคนที่มีความรู้ ความสามารถ มีลักษณะเป็นผู้นำ มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต มีความรับผิดชอบ มีวิสัยทัศน์/อุดมการณ์ และอื่น ๆ

6. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

6.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้งนอกเหนือจากที่ผู้ศึกษาได้ศึกษา เช่น ความสนใจทางการเมือง ความต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง

6.2 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบ และเป็นภาพรวมในการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นต่อไป